

Secretariaat,
Joep Orbons
Holdaal 6
6228 GH Maastricht
Tel: 043-3618793

SOK-Medelingen,
Ton Breuls
Bovenstraat 28
B 3770 Kanne/Riemst
Tel: 00-32-12454059

Beheerstichting groeven,
St. Ir. D.C. van Schaik
Postbus 882
6200 AW Maastricht
Banknr. SNS: 92.98.12.034

SOK-Info,
Ger Goessens
Valeriusshof 33 b
6215 GC Maastricht
Tel: 043-3438206

☛ Het SOK bestuur:

Voorzitter	Ton Breuls	00-32-12454059	Ledencoördinator	Jan Paul v.d. Pas	045-4041600
Vice voorzitter	Erik Lamkin	06-654 20 523			Fax: 045-4042198
Secretaris	Joep Orbons	043-3618793	Ledenactiviteiten	John Caris	043-3432174

☛ De SOK is geassocieerd met "Subterranea Britannica".

☛ De SOK op Internet: <http://www.xs4all.nl/~jorbons/sok.html>

☛ SOK-Groeven:

De SOK heeft een aantal groeven in zijn beheer of een collectieve vergunning voor een groeve.
Voor het betreden van deze groeven moet U contact opnemen met de beheerder:

<i>G r o e v e</i>	<i>B e h e e r d e r</i>	<i>T e l e f o o n</i>
Koelebosch groeve	Ed de Groot	043 - 3505490
Roothergroeve	John Hageman	043-3645419
Nieuwegroeve	Han Bochman	043-3433355
Apostelgroeve	Ton Breuls	00-32-12-454059
Theunisgroeve	Giel Bindels	043-3472560
St. Pietersberg (Noordelijk en Zonneberg)	Erik Lamkin	06-654 20 523
Scharmderberg	John Knubben	043-3611227
Fallenberggroeve (Nog niet toegankelijk)	Peter Houben	043-3213488

Bij inbraak in SOK-groeve:

Bij constatering van inbraak en/of vernielingen aan een van onze SOK-groeven dit direct melden, liefst dezelfde dag nog. Melden van vernielingen bij onderstaande personen. Als de eerste niet bereikbaar is, dan de volgende op de lijst.

1° Groevebeheerder van die groeve. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

2° Han Bochman, materiaalbeheer, 043-3433355

3° Ton Breuls, voorzitter SOK, 00-3212454059

4° Ieder ander bestuurslid. Voor namen en telefoonnummers, zie hierboven.

De SOK zal er dan voor proberen te zorgen dat de afsluiting van de groeve binnen 24 uur hersteld is.

☛ SOK ledenpasjes, SOK leden kunnen een SOK-lidmaatschapspasje krijgen dat een jaar geldig is. De aanvraag dient met een pasfoto vergezeld bij de secretaris te worden ingediend.

☛ SOK ledenavonden, SOK-ledenavonden worden iedere 2^e vrijdag in de maanden januari, maart, mei, september en november gehouden in het Natuurhistorisch Museum Maastricht beginnend om 19:30 uur

☛ Voorpagina: Hoefijzervleermuis in groeve te Frankrijk.

Volgende SOK-Ledenavond.

Op 14 mei, de tweede vrijdag van mei, is er weer een SOK avond om 19.30 uur in het Natuurhistorisch Museum Maastricht.

Op het programma staan de volgende zaken:

- John Jagt zal ons vertellen over Mosasaurussen en het onderzoek naar fossielen van deze fascinerende dieren.
- Aansluitend doet Rudy Dortangs verslag van de bijzondere vondst van het Mosasaurusskelet in 1998 in de ENCI-groeve.
- John Hageman zal een en ander vertellen over de Rothergroeve.

Daarna is, zoals gebruikelijk, naborrelen in het museumcafé onder het genot van een verfrissing.

Tot vrijdag 14 mei 1999 om 19:30 uur in het Natuurhistorisch Museum te Maastricht.

Adreswijzigingen.

- Rob Veenendaal, Pastoor Halmanstraat 2, 6325 EJ Berg en Terblijt, Tel: 043-3218946 (Per 14-5-99)
- Jan-Paul van der Pas heeft een fax, het nummer is: 045-4042198.
- Danny Vogten, Wagenlaan 26, 6225 KE Maastricht, Tel: 043-3636821

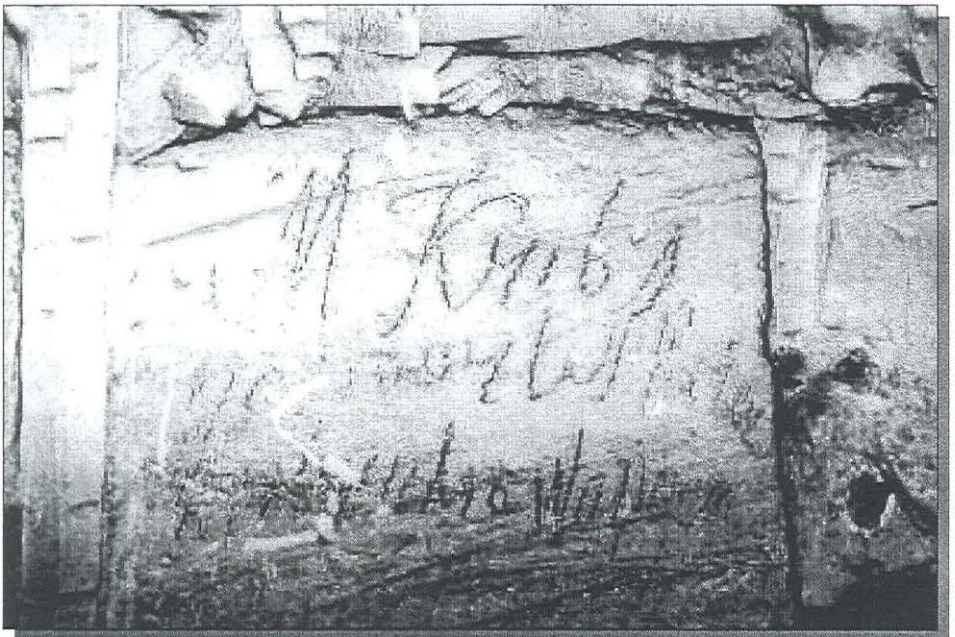
Bezoekers opgespoord.

door John Caris.

Matthias Kribs

In het Noordelijk gangenstelsel van de Sint Pietersberg staat, vlak bij de plattegrond, een haast onleesbaar opschrift: M.Kribs, Pastoor.

Johannes Matthias Kribs is geboren te Wessem op 22 januari 1822. Op 27-jarige leeftijd werd hij tot priester gewijd waarna hij in 1849 korte tijd als kapelaan in Duitsland werkte. In datzelfde jaar werd hij benoemd tot kapelaan te Heer waar hij zeven jaar lang tevens dorps-schoolmeester was bij gebrek aan een echte onderwijzer. Vervolgens werkte hij van 1856 tot 1869 als kapelaan te Stein, waar hij weer vertrok om tenslotte pastoor van Sint Pieter te worden. Kribs was bouwpastoor van de parochiekerk (1874) en de Sint Rochuskapel (1888). Voor de Sint Pietermaren schijnt hij vooral een vrijgevig en hulpvaardig man te zijn geweest bij wie iedereen kon aankloppen. De pastorie was “een gedurig toevluchtsoord voor geestelijk en lichamelijk hulpbehoevenden van heinde en ver. Sint Pieter geleek in zijn tijd wel een bedevaartplaats”. Op 95-jarige leeftijd besloot Kribs dat het tijd werd om met pensioen te gaan. Hij bleef in Sint Pieter wonen tot aan zijn dood op 20 november 1901. Wegens zijn toewijding en inzet voor zijn parochie heeft de gemeente Maastricht in 1933 een straat naar hem vernoemd in de wijk Sint Pieter.

Info bestuur van de SOK.

Joep Orbons, secretaris SOK.

Op woensdagavond 28 april is bij John Caris weer een SOK bestuursvergadering geweest. Tijdens deze vergadering heeft John Caris het programma voor de komende SOK-ledenavond en de komende SOK-Excursie voorgelegd.

Ton heeft de artikelen voor SOK-Medelingen 31 besproken. Bij al deze activiteiten is er een goede respons van de SOK-leden zodat er ook goed gevulde activiteiten kunnen worden gehouden.

Er wordt gebrainstormed hoe we de begeleiding van nieuwe SOK-leden nog effectiever kunnen aanpakken. Hier zal in de toekomst nog verder aan gewerkt worden. Een ieder die ideeën heeft kan deze met een van de SOK bestuursleden bespreken.

Erik geeft uitleg over de vorderingen met betrekking tot het project "De Kluis". Vooral de inzet van Johan Moors met een aantal collega's in het weer op gang brengen van de electriciteit in de Kluis is zeer lovenswaardig. De documentatie van de Kluis-geschiedenis door Max Wijnen en Rob Veenendaal zal een goede basis vormen voor een toekomstige publicatie.

Joep geeft uitleg over de vorderingen met het WOM project in Valkenburg.

Jacques Diederens is in februari in opdracht van de gemeente begonnen met een grootschalige inventarisatie van groevenwaarden.

Het idee om een plattegrond van de gehele Sint Pietersberg in Zonneberg op een wand te plaatsen begint zeer vaste vormen te krijgen. Dit plan is ontwikkeld door Arthur van der Stroom in samenwerking met VVV-Maastricht, Vereniging Natuurmonumenten, Staatstoezicht op de Mijnen en de SOK. Verdere informatie zal te zijner tijd volgen.

Erik en Joep brengen verslag uit van vorderingen van de Stichting RRB respectievelijk de van Schaik Stichting.

Joep Orbons, secretaris SOK

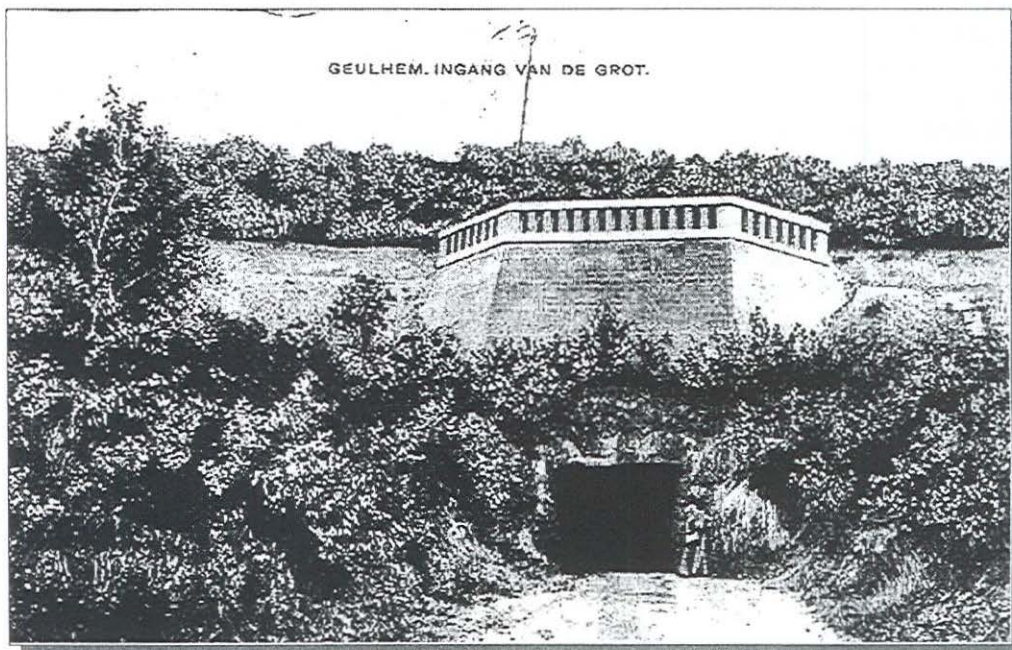
“Uit de Oude Doos op Zolder”

door Luc Walschot.

Deel 2.

"Zouden bij een eventuele oorlog, waarin Nederland werd betrokken, de bewoners van Zuid-Limburg evenals vroeger hun heil in de mergelgrotten zoeken?" Talrijke malen reeds werd mij van verschillende zijden deze vraag gesteld. Het antwoord luidt ongetwijfeld bevestigend. De Kwestie is actueeler dan ooit, hoe rampzalig de gedachte aan een toekomstigen oorlog ook zij. De geheele streek van het Maas-jeker-en-Geuldal biedt wat de grottenwereld betreft – er bevinden zich in dit gebied volgens de laatste statistiek van het Mijnwezen 120 grotten, holen en spelonken, die gezamenlijk ruim een paar duizend kilometer gangen bevatten een unieke gelegenheid als vluchtoord in een toekomstigen oorlog. We meenen dan ook reeds vernomen te hebben, dat de regeering de aandacht der verschillende gemeentebesturen van Zuid-Limburg hierop heeft gevestigd. Ter beveiliging zou de burgerij dan van overheidswege de noodige instructies ontvangen. Vanzelfsprekend komt slechts een gedeelte der ondergrondse mergelgrotten als vluchtoord in aanmerking. Er bevinden zich n.l. een zeker aantal grotten, die menige zwakke plekken vertoonen tengevolge van instortingen. Deze bouwvallige gedeelten dienen natuurlijk vermeden te worden, daar zij gevaar voor nieuwe instortingen kunnen opleveren, tengevolge van luchtdruk, trillingen, zwaren regenval en den enormen druk van de bovengelegen aardmassa. De grotten behooren eveneens een behoorlijke diepte te hebben, dit met het oog op eventuele gasaanvallen. zooals we verder zullen zien. Doch voor alles dient men terdege rekening te houden met de dikte van het z.g. "dekkleed" of de "deklaag", dit is de laag aarde die den bovengrond vormt. Zoo stortte in 1916 de "Reuzeningang", ook wel "Tiendschuur" genaamd, van den St. Pietersberg in, vermoedelijk; vanwege de trillingen veroorzaakt door het trommelvuur van het westelijk front, zooals de algemeene opinie luidde, hoewel dit front zich op eenige honderden kilometers afstand bevond. Geheel eens zijn wij het met deze bewering niet: de oorzaak zal wel gezocht moeten worden in de bijzonder dunne grondlaag die zich boven den ingang bevond. Het mag dan ook als een wonder beschouwd worden, dat deze sinds eeuwen bestaande ingang niet reeds eerder is ingevallen. Zelfs de enorme explosies, teweeg gebracht tijdens de werken aan het Albert kanaal, hebben geen noemenswaardige instortingen veroorzaakt. Het gevaar dat bouwvallige gedeelten kunnen opleveren, is echter niet denkbeeldig. Onwillekeurig denken we hier terug aan de verschrikkelijke ramp van den Muizenberg" aan de grens (Nederlandsch en Belgisch gedeelte). Op een mijner onderzoekingsstochten in deze grot, was het mij opgevallen, dat men hier roofofbouw had gepleegd: van het meerendeel der pilaren, was b.v. de helft verdwenen, welke steen de plegers voor bouwkundige doeleinden hadden gebruikt. Op 't oog leek alles in orde, doch ik was er van overtuigd, dat door den enormen druk van de deklaag deze halve pilaren op den duur zouden bezwijken en de gevolgen dan niet te overzien zouden zijn. Hoewel ik den toenmaligen burgemeester van

Canne onmiddellijk voor het gevaar van eventuele instortingen waarschuwde en aanraade in het belang zijner gemeente den berg te sluiten, scheen deze het gevaar niet in te zien en veronderstelde "dat het zoo'n vaart niet zou loopen". In 1923 vond inderdaad een verschrikkelijke catastrofe plaats: ongeveer 800.000 ton dekgebergte kwamen in den onderaardsche gangen van den "Muizenberg" naar beneden, waardoor vijf menschen den dood vonden en verscheidenen gewond werden. Een dusdanige ramp is dan ook uniek te noemen in de annalen van de mergelgrotten en is alleen te wijten aan onvoldoende controle op de Belgische bergwerken. Mocht een dergelijke instorting in Nederland plaats vinden, terwijl duizenden vluchtelingen zich in een der grotten bevinden, dan zou dit ontzettende gevolgen kunnen hebben. De dikte van de deklaag der mergelgrotten bedraagt gewoonlijk tusschen de 25 en 50 meter, doch er bestaan ook gedeelten, waar de oppervlakte slechts eenige meters dik is. Deze laatste dienen natuurlijk vermeden te worden, daar de projectielen een zeker aantal

meters in den grond kunnen doordringen (de zwaarsten niet dieper dan 10 meter). Een deskundig onderzoek is dus aan te bevelen en zelfs noodzakelijk. Vervolgens moet men behalve mogelijke bombardementen met een tweede belangrijk oorlogswapen rekening houden: de gifgassen. Verschillende deskundigen die ik hierover ondervroeg, beweerden dat de grotten voldoende bescherming zouden bieden tegen eventuele gifgassen. In den berg is het overal windstil het tocht nergens, behoudens somtijds in een gedeelte waar eenige ingangen in elkanders nabijheid liggen. Het van buiten komende gas kan bijgevolg niet ver doordringen. Tevens werken de gewelven, wanden en vloeren regenererend en neutraliseerend en biedt de moderne techniek verscheidene mogelijkheden, die de vluchtelingen uit het

tijdperk 1794 – 1798 en 1801 nog niet kenden.

Zoo zou men op sommige punten ventilatoren kunnen plaatsen, welke door motorkracht in beweging worden gebracht, waardoor de luchtstroom de binnendringende gassen naar buiten zou kunnen verdrijven. In geval van een gasaanval zouden de vluchtelingen zich trouwens van gasmaskers kunnen voorzien. Tot eenige der voornaamste grotten die als toekomstige vluchttoorden in aanmerking kunnen komen, behooren o.m. het middengedeelte van den beroemden Pietersberg met den ingang "Zonneberg", dat gemakkelijk geheel Maastricht kan bergen, de niet minder bekende "Gemeente grot" te Valkenburg, die, wat grootte betreft (zij heeft een oppervlakte van 100 ha) onmiddellijk na den St. Pietersberg komt, de Geulhemergrot te Geulhem en de Sibber- grot te Sibbe. Ook eenige niet officieele grotten komen voor vluchttoord in aanmerking, waaronder een grot grenzende aan de "**Pilarengrot**"¹ langs de Geul te Geulhem die tot de voornaamste gerekend mag worden. Deze is eerst 15 jaar geleden ontgonnen, heeft een behoorlijke diepte en is geheel volgens ingenieurs-voorschrift uitgehouwen. In de geheele grot bevindt zich geen enkele in storting; we treffen er geheele galerijen aan, die een deklaag van ruim 50 meter hebben. Onwillekeurig vraagt men zich af, hoe het met de luchtversching gesteld is. Hieromtrent kunnen we de lezers geruststellen. De lucht in de mergelgrotten is niet benauwd, onzuiver of besmet, doch integendeel buitengewoon zuiver, smetteloos en 's zomers, vooral als het buiten zeer warm is, bijzonder koel. Het ruikt er niet naar benzine of allerlei benauwde of vieze luchtjes, die we op de bovengrondsche wereld vaak aantreffen. "De lucht, diep in de mergelgrotten is koeler en zuiverder dan boven op de wereld" schreef onlangs na een bezoek aan verschillende grotten een voor-
aanstaand journalist van een der grootste organen van ons land.

Deel 3 verschijnt in de volgende Sok-Info.

¹ Als iemand mij kan vertellen waar de uitdrukking "**Pilarengrot**" naar verwijst zou ik dat graag van u vernemen.

Luc Walschot.
Tel: 0032-4-2861667

Caestert, de genese van het gangenstelsel

Hierbij teken ik in op .... ex. Van het in september 1999 te verschijnen boek:

Caestert, de genese van het gangenstelsel.

door E.Rutten & J.Silvertant

Het boek verschijnt aanvankelijk alléén bij wijze van voorinschrijving en de oplage is beperkt. Met deze kaart verzeker ik mijzelf van het aangegeven exemplaren. De verkoopprijs bedraagt fl. 75,-/ 1400 Bfr. per exemplaar (excl. eventuele verzendkosten). Intekenaren worden achterin het boek opgenomen in een lijst van intekenaren.

Naam: _____

Titel: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Datum: _____

Handtekening:

Ik ontvang mijn boek (doorhalen wat niet van toepassing is): per post*/via een afhaalpunt bij mij in de buurt (alleen voor Maastricht e.o.**).

*Intekenaren die het boek thuisgestuurd willen hebben krijgen vlak vóór verschijnen van het boek een acceptgiro thuisgestuurd waarmee het bedrag kan worden voldaan. Na ontvangst van de betaling zal het boek worden verzonden.

**Het precieze afhaalpunt waar U Uw exemplaar kunt afhalen wordt U bij verschijnen medegedeeld. Buro Rutten & Silvertant aanvaardt geen aansprakelijkheid voor schade ontstaan tijdens bezorging door de P.T.T.

De werkgroep “Knubben” verandert van naam.

De redactie heeft ons gevraagd van het wel en wee van de werkgroep in SOK-info verslag te doen. Het meeste van het hierna volgende is reeds besproken op de voorlaatste SOK-avond. De hoofdzaken volgen hierna nogmaals.

De werkgroep is ook wel bekend onder de naam “Werkgroep Knubben- Ramakers”. Deze naam is gekoppeld aan de initiatiefnemers die deze werkgroep gestart zijn. Voor de duidelijkheid en om recht te doen aan alle leden van de groep wordt in de toekomst alleen nog maar de naam GRONOMA gehanteerd. Deze naam staat voor **Gr**(oeven) **On**(derzoek) **O**(ostelijke) **Ma**(ashelling). Deze naam is voor het eerst officieel gebruikt bij de presentatie tijdens de Genootschapsdag 1999 op 20 februari jl.

De werkgroep streeft de volgende hoofddoelstellingen na:

- Het op een wetenschappelijk verantwoorde manier inventariseren van onderaardse mergelgroeven en uitvoerig archiefonderzoek doen naar betreffende groeven. Uit de koppeling van de resultaten ontstaat een publicatie die een verantwoord beeld schetst van de geschiedenis van de mergelgroeve, de mensen die er gewerkt hebben en het tijdsbeeld waarin dit plaats vond.
- Door het benadrukken van ieders specifieke kwaliteiten onze hobby te koppelen aan resultaten.

De werkgroep bestaat momenteel uit de onderstaande 8 SOK leden. Zij hebben ieder hun terrein waarop zij zich gespecialiseerd hebben. De optelsom van dit collectief maakt grotere projecten mogelijk en staat borg voor resultaat.

Voor de (jongere) SOK-leden die eventueel vragen hebben betreffende de deskundigheids-terreinen, staat achter de naam de specialisatie vermeld. Indien nodig zullen wij “starters” gaarne adviseren.

- **Jacques Maes** (archiefonderzoek, inventarisatie, publicatie).
- **Walther Thiessens** (fotografie, inventarisatie, “technet”).
- **Henk Ramakers** (projectcoördinatie, cartografie, fotografie, inventarisatie, “technet”).

- **Peter Jennekens** (inventarisatie, verwerking inventarisatie in database, archiefonderzoek, oude ansichten).
- **John Hageman** (inventarisatie, graafrichtingen, paleontologie, biologie o.a. vleermuizen, publicatie, groevebeheerder Roothergroeve).
- **Jos Cobben** (inventarisatie, graafrichtingen, publicatie, biologie o.a. vleermuizen, coördinatie vleermuistellingen).
- **Ad Lagas** (inventarisatie, graafrichtingen, "Manus van alles").
- **John Knubben** (projectcoördinatie, archiefonderzoek, verwerking inventarisatiegegevens, publicatie, archiefbeheer, groevebeheerder Scharnderberggroeve).

De werkgroep is, in diverse samenstellingen, met meerdere projecten tegelijk bezig. Naast het huidige project in de Geulhemmergroeve kan hierbij gedacht worden aan:

- Publicatie betreffende "De kuilen van Berg en Terblijt"
- Publicatie betreffende de Meerssenergroeve - Schenkergroeve.
- Publicatie betreffende de Roothergroeve.
- Fototentoonstelling - publicatie betreffende devotionalia van blokkbrekers in de mergelgroeven.
- Het vullen, beheren en bestuderen van een database met gegevens betrekking hebbende op de inventarisaties.

Namens de werkgroep GRONOMA,

John Knubben

Lintjesregen.

Tijdens de jaarlijkse Lintjesregen op 30 april jongstleden ontving SOK-lid en bestuurslid van de stichting Jezüietenberg Peter Houben uit handen van de Maastrichtse burgemeester de versierselen behorende bij het lidmaatschap in de Orde van Oranje- Nassau.

Mede vanwege zijn enorme verdiensten voor "zijn" Jezüietenberg" werd Peter met deze onderscheiding volledig verrast, zo getuigden enkele aanwezige SOK-leden tijdens de uitreiking!!

Peter,

Nogmaals van harte proficiat met deze welverdiende onderscheiding!

Bestuur SOK en bestuur stichting Ir. D.C. van Schaik.

Weet u er iets meer van ?

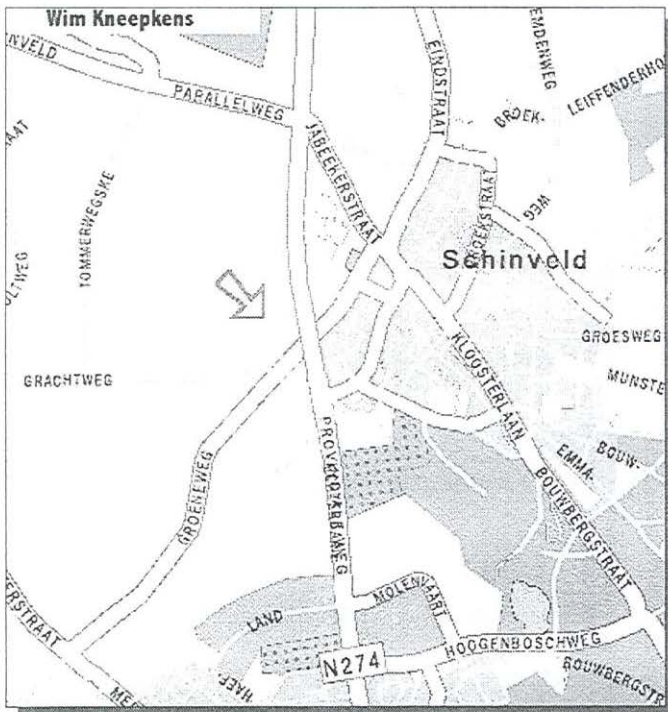
Als oud inwoner van het oude mijnstadje Schinveld is mij ter ore gekomen dat hier lang geleden een oud fort of een oude vesting met onderaardse gangen (van mergelstenen?) zou zijn geweest. (zie pijl op de tekening voor de juiste aanduiding).

Nieuwsgierig geworden door dit verhaal wil ik uiteraard nagaan of in dit verhaal enige juistheid verscholen is en zo ja of er nog iets van deze gangen over is. (Er gaan berichten dat op bepaalde plaatsen “gaten” in de grond zijn gevallen en dat vroeger boeren mergel uit deze buurt hebben gehaald om hun land te bemesten.

Indien u meer informatie kunt geven over (on)waarheden van bovenstaand verhaal dan had ik dit graag geweten

Mijn telefoonnummer is:
043-3471188

Adres:
Wim Kneepkens
Klokbekerstraat 46
6216 TR Maastricht.

TEKOOPTEKOOPTEKOOPTEKOOP

Wegens verhuizing enkele olielampen (Vergassers) te koop.

Waaronder: Maxim Austria 350 cp chroom
Optimus Sweden 300cp chroom
Petromax Rapid 829 Germany 500cp chroom
Tilly X246 Chroom
Tilly X246 Koper
Ditmar Autriche 100cp
Standard 2045 groen geëmailleerd
Primus 1051 Sweden 350cp
Zonder merk legergroen ± 350cp met originele verpakking
Diverse oude merken kousjes
Enkele onderdelen

Alles in één koop speciale prijs.

Inlichtingen L.Walschot 0032-4-2861667

Internationaal symposium 1995

In 1995 heeft de SOK een internationaal symposium georganiseerd. Bij dit symposium zijn meer dan 70 personen uit de Europese ondergrondse onderzoeksweld aanwezig geweest. Enkele van deze personen hebben daar lezingen gegeven en deze lezingen zijn nu gebundeld in de "Proceedings". Deze publicatie is geheel een SOK-productie want het stond onder redactie van Joep Orbons en is door Rob Heckers gelayout. Op de afgelopen SOK-Ledenavond was de publicatie al in te zien. De publicatie bevat 148 pagina's, 1 kleurenafbilding van de groepsfoto van de symposiumdeelnemers, 154 afbeeldingen in zwart/wit en 22 artikelen over ondergrondse zaken in 11 landen.

De Proceedings van het symposium zijn voor het bedrag van f 60.00 te verkrijgen bij:

Joep Orbons
Holdaal 6
6228 GH Maastricht
Tel: 043-3618793
e-mail: jorbons@xs4all.nl

SOK-excursie voor beginnende bergonderzoekers

De vorige keer naar de Apostelgroeve was volgens alle deelnemers een daverend succes; de eerste excursie voor beginnende berglopers. Eén fanatieke bergloper kwam zelfs helemaal uit Rucphen(NB) naar Maastricht om erbij te kunnen zijn! Reden genoeg om weer een excursie te organiseren.

De doelstelling van deze excursies is het stimuleren van onze beginnende SOK-leden die graag onderzoek willen doen. De nadruk tijdens deze excursies ligt dan ook op studie/onderzoek in en naar groeves. Onder leiding van een ervaren bergonderzoeker zullen allerlei aspecten van het ondergrondse worden besproken.

Dit keer zal de excursie plaatsvinden in de Roothergroeve. Als beheerder en kenner van de Roothergroeve zal John Hageman als gids/excursieleider optreden. Op vrijdagavond 21 mei om 19.00 uur zal John ons welkom heten aan de ingang van deze jonge maar o zo mooie berg.

Net als vorige keer is het noodzakelijk dat men zich vooraf schriftelijk aanmeldt. Stuur daarom onderstaand fomuliertje in naar John Caris. Als er meer dan 20 deelnemers zijn zal een selectie gemaakt worden, want vol is vol. De SOK-leden met de meeste ervaring zullen dan een schrijven ontvangen dat ze helaas afgefallen zijn. Aangezien dit een studie-excursie is, worden uitsluitend SOK-leden toegelaten.

Op bijgevoegd kaartje staat aangegeven hoe er te geraken. Men kan de auto het best parkeren bij de oude kalkoven.

inschrijvingsbon:

Ik wil mee met de studie-excursie naar de Roothergroeve op 21 mei a.s. om 19.00 uur.

Naam .....

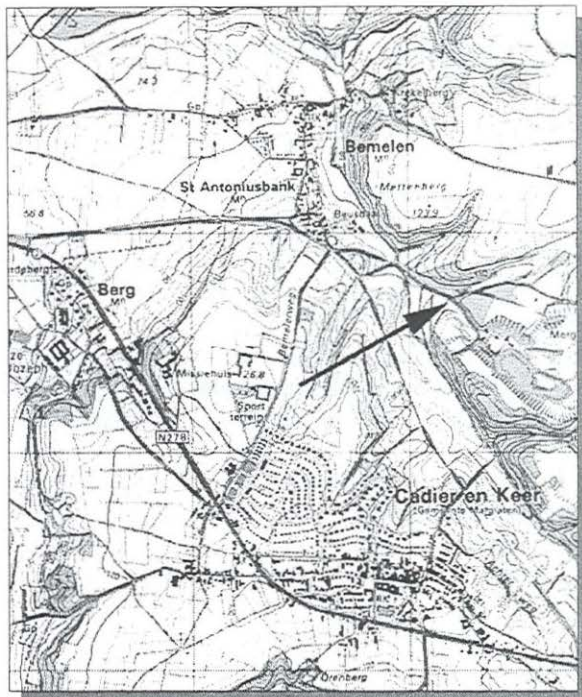
Adres.....

Postcode en plaats.....

Ervaring in berglopen/onderzoek: o nee   o ja: aantal jaren.....

Deze bon opsturen aan:

John Caris
Taalmanruwe 14c
6218 XH Maastricht

OPROEP

In de Jezuïetenberg staat achterin de groeve, in de eerste bloklaag, het volgende opschrift in rood krijt op de muur:

van Willem van Fer
en Henric SC Crawwel
1789

Wie kan ons wellicht hier iets meer over vertellen?

Misschien komen deze namen ook in andere groeven voor en zijn er SOK-leden die een tipje van de sluier kunnen optillen.

Eventuele reactie kunt U kwijt bij:

P. Houben
Cannerweg 193
6213 BD Maastricht

E. Lamkin
Sauterneslaan 44 B
6213 ET Maastricht

Een onverwachte ontmoeting.

Het gebeurde tijdens een van de weinige prachtig mooie dagen die we in augustus verleden jaar hebben gehad.

Ik woon niet ver van de Grote Heide en het Nationale Park Strabrechtse Heide vandaan.

Het mooie weer was dus aanleiding om er maar eens van te genieten en de fiets werd dus buiten gezet voor een grote fietstocht over de Grote Heide, gelegen tussen Eindhoven, Heeze en Aalst- Valkenswaard.

Het is inderdaad een grote heide, waar weliswaar een fraai fietspad doorheen loopt, maar in de algemene vakantietijd heerste er absolute eenzaamheid (sinds ik in het bezit ben van een mobiele telefoon mag ik weer alleen over de hei fietsen van mijn vrouw!).

Ik vond een heerlijke plek waar een houten bank met tafel stond en weldra was ik verdiept in een mooi pocketboek dat ik voor de gelegenheid had meegenomen.

Genietend van de stilte, de rust en van de prachtige omgeving werd ik vriendelijk gestoord door een heer van ongeveer mijn eigen leeftijd (zelfs ouder), die blijkbaar dezelfde instelling had als ikzelf.

"Mag ik er even bij komen zitten?" vroeg hij.

"Natuurlijk, plaats genoeg!"

Daarna volgden wat algemene opmerkingen en toen .....

"Aan de spraak te horen kom jij uit Limburg!"

"Klopt".

"Waar vandaan?"

"Uit Maastricht".

"Ah, mooie stad, ik kom uit Tilburg".

Op mijn opmerking: "Geeft niet, als je maar gezond bent" moest hij lachen en de stemming was verder in orde.

"Ja, Maastricht, daar heb ik een tijdje gewoond, maar dat is al lang geleden. Ik was toen soldaat in de Tapijnkazerne. Dus 's avonds ging ik wel eens wandelen op die berg in de buurt".

"De Sint Pietersberg!"

"Ja, daar had mijn vader een stuk land in eigendom".

"Zo, wat moet een Tilburger nou met een stuk land op de berg?"

"Ja, hij bezat aandelen in een soort afgraving van de kalksteen".

"Was dat soms de Kalkmergel Maatschappij "Sint Pieter"?" vroeg ik, "daar heb ik wel eens van gehoord".

"Ja, zo heette dat. Hij zat in het bestuur daarvan".

"Hoe heet jouw vader dan wel?", ik werd nu werkelijk nieuwsgierig.

"Mijn vader heette De Beer" en hij is fabrikant van wollen stoffen".

"Wel wel! En hij had een zoon die Paul heette en die in het noordelijk gangenstelsel in de waterput afdaalde voor onderzoek en vervolgens een stuk hout op zijn hoofd kreeg en een

aantal weken het ziekenhuis indraaide".

"Ja, dat zoontje ben ik, en ik heb daar nog steeds last van! Maar wie ben jij dan wel?"

"Mijn vader heet Van Schaik en zo heet ik ook".

"Wat??? Als je dan maar weet dat hij het eerst naar beneden is geweest, dus zo gek was ik nog niet. Toen dat blok naar beneden viel stond hij boven".

Dat was het begin van een heel lang gesprek, met veel verhalen en veel herinneringen.

Het mooiste verhaal vertel ik hier even:

"Wij lagen dus in de Tapijnkazerne en moesten een gevechtsoefening doen. Daarvoor gingen we in twee groepen naar het oefenterrein op de berg. Elke groep moest volgens plan aan een kant van de berg omhoog gaan en als ze boven waren, de nadere groep, de vijand, aanvallen.

Paul liep met zijn groep langs de oosthelling en kwam daarbij langs de ingang van de tunnel. Idee !! We lopen door de tunnel, dat mag wel van mijn vader, komen zo op de Mergelweg, gaan daar naar boven en vallen de vijand in de rug aan. Totale chaos dus toen de vijand ineens van achteren werd beschoten.

De bevelhebbende officier was woest op mij. Kostte mij een aantal dagen huisarrest. Maar wat hebben we gelachen, ik was de held van de dag, al werd mijn strategisch inzicht niet naar waarde beloond!"

Dit en andere verhalen zijn verder op de dag met een glas wijn bekroond.

Ik heb hem nog wat documentatie gebracht en hoop hem weer eens te zien.

Wat een ontmoeting na bijna zeventig jaar!!

Ing. W.C.L. van Schaik

Drossaardstraat 41

5663 GJ Geldrop.

Info bestuur Van Schaik stichting.

E. Lamkin, secretaris stichting Ir. D.C. van Schaik.

In de afgelopen periode is er geen bestuursvergadering geweest.

Dientengevolge zijn er ook geen belangrijke feiten te melden.

In SOK-Info 85 zal het bestuur weer, zoals inmiddels gebruikelijk, verslag doen van de laatste nieuwtjes.

E. Lamkin, Secretaris stichting Ir. D.C. van Schaik.

Namens ons beiden alvast hartelijk bedankt!!

Meet The Underground Press.

Eerlijk gezegd: eigenlijk is het een verkapte advertentie. Maar het lijkt op een artikel. Of is het nou andersom? Enfin, hier gaan we: "**Mergelbouwsteen P. KLEYNEN herbergt specifieke kennis op het gebied van karakteristiek Zuid-Limburgs natuurprodukt**". Zo, de kop is er van af. En waar lezen we al dat fraais? In **Nummer 1** van febr. 1999 (nr. 146 dus), het maandelijks magazine van **Dagblad de Limburger (DdL)** voor haar abonnees. Toch is het een lezenswaardig artikel over ondiepe zeeën, het exclusief karakter, de bloei (van de bouwkunst, wel te verstaan), het ambacht, de traditionele methode en de bewerking.

"**Kettingzagen in mergelgroeves**" (DdL, 02.03.1999) is een soort mini-reisverslag van de verslaggever, die met **John MOONEN** van het mergelbouwbedrijf **ROUWET** in een aftandse Volvo 340 door de **SIBBERGROEVE** rijdt, op zoek naar de nieuwe schacht bij de Daalhemerweg, die de mountain-bikers in de toekomst de toegang tot de groeve moet verschaffen.

"De chauffeur slalomt als een moderne rallyrijder door de gangen". Een keurig verlichte gang markeert het werkfront, waar sinds juli dagelijks gezaagd wordt. Per week 20 kubieke meter mergel. Nog vier weken en dan hopen zij de onderkant van de schacht te bereiken. *"Dat is keurig berekend"*. Complimentje dus voor onze **Jacques Diederem!**

In het **Algemeen Dagblad (AD)** van 18.03.1999 staat onder een juichende kop: "**Fietsen in een machische onderwereld**" een artikel, waar de lofzang over al dat "fraais" wordt geheven. Grote kleurenfoto's illustreren het verhaal over lef, moed en avontuur. Maar het is nog niet afgelopen: onder aan de nieuwe toegangsschacht komt niet alleen een stalling voor 120 mountainbikes. *"Daarbij komen hier de quads te staan, vierwielige motoren op elektriciteit waarmee vanaf vorig jaar eveneens door de gangen wordt gescheurd"*. Volgens een gids komen er soms 700 fietsers per dag. Kosten voor anderhalf uur programma (mountainbiken, klimprogramma en alternatieve grottentocht f 17,50 per persoon. Tel uit je winst en lang leve de grotten.

In een krantenartikel in **DdL** werd gesuggereerd dat kinderen van basisscholen nauwelijks weten wat mergel is en wat de beroepen van mijnwerker en blokkreker inhouden. Nou, dat heeft de redactie geweten. Groep 6 van de Maastrichtse Markusschool in Pottenberg kroop verontwaardigd in de pen. (DdL van 09.03.1999). Judith: *"En de juf heeft mergelblokken meegenomen. En dat was best wel intresant over dat mergel. Ik heb al een schelpje gevonden"* en Aswin: *"Een mijnwerker is iemand wat in de grond kolen zoek! En de blokkreker is iemand wat blokken mergel kapot maakt en er zijn veel fossielen in de mergel"*. De volgende generatie **SOKkers** staat gelukkig al te trappelen.

"**Proefboringen op de Cauberg opnieuw vertraagd**" (DdL van 10.03.1999). De gemeente Valkenburg wil via proefboringen bekijken waar het best een nooduitgang voor de **GE-MEENTEGROT** aangelegd kan worden. Nu is er slecht één in- of uitgang, wat bij

calamiteiten een absoluut ongewenst feit is. Geschatte kosten van de nieuwe nooduitgang bedragen ongeveer 2 miljoen gulden (36 milj. Bef). Dat geld hoopt men binnen te halen door verhoging van de entree- en huurprijzen van de groeve. Overigens, het natte weer is (weer) de oorzaak van de vertraging.

Grote opschudding in Heers, achter Vechmael en Horpmael: "**Grote krater in akker in Heers**" en "**Boer ziet akker wegzakken**" (HBvL 19.03.1999). Terwijl de boer zijn land aan het bemesten was, zag hij plotseling de grond wegzakken. De krater had een diameter van zo'n vijf meter en was vier meter diep. Volgens het Mijnwezen is de oorzaak te vinden in de overvloedige regenval, die grondlagen onder de akker hebben weggespoeld. **Het Volk** van 22.03.1999 (**Landbouwer ziet akker plots wegzakken**) meldde voor Limburg een nieuw probleem: na de mijnverzakkingen nu een akkerverzakking! **HBvL** van 26.03.1999 ziet "**Krater in akker nog elke dag groter**" worden. Het gat dat al 150 kubieke meter telt zou, volgens de boer, zijn oorzaak hebben bij een ondergrondse rivier of bij uitgeholde mergelgangen. Een feit is wel dat op enkele honderden meters afstand jaren geleden ook een krater onstond, die uitmondde op mergelgangen. Maar van een ontginning zoveel zuidelijker is niets bekend. Voorlopig zien ze in Heers geen gat in het oplossen van dit probleem.

Met dank aan Sonja Croegs, Philip Duchateau en een onbekende correspondent.

Dood in de Apostegroeve

Enkele weken geleden heb ik een oude belofte ingevuld. 10 Jaar geleden had ik mijn huisarts Guus bij de geboorte van zijn zoon beloofd, dat ik op zijn 10e verjaardag eens een grotwandeling met hem zou maken. Natuurlijk was ik dit al vergeten, maar Guus niet! Belofte maakt schuld, dus afspraak op een zaterdagmiddag rond 5 uur bij de ingang van de Apostelgroeve. Behoorlijk kabaal begeleidde Guus en 8 jonge gasten bij hun aankomst. Guus had hun namelijk wijs gemaakt dat ik twee lijken wist te liggen in de groeve. Stijf van de zenuwen gingen de gasten mee. Met enige overredingskracht gingen ze in het gat naast de put en gillend kwamen ze weer naar buiten: ze hadden het nepgraf van een SOKker ontdekt, een "souvenir" van Catafilen uit Parijs, na het congres in 1995. De sfeer zat er dus goed in. De lichten uit doen en zwijgend de atmosfeer van een groeve ondergaan lukte dus absoluut niet meer. Uiteindelijk kwamen we bij de oude stokerij uit. Daar naar binnen gaan durfden ze alleen maar als ik voorop ging. In de stokerij zelf kregen ze wat meer moed en doken het onderliggende gat in. Op zoek naar het lijk. Ondertussen liepen Guus en ik wat rond, toen de aandacht van Guus werd getrokken door een oud stuk krant. Voorzichtig raapte hij het op, want door de vocht viel het stuk uit elkaar. Wat leesbaar overbleef was een een stukje van 15 bij 8 centimeter, zeer waarschijnlijk afkomstig van De Limburger. De datum was goed leesbaar: dinsdag, 14 januari 1975 / pagina 6. En de kop van een artikel: "Identiteit dode man in grot nog onbekend".....

*Ton Breuls
Voor copy, knipsels of inlichtingen:
Bovenstraat 28 te Kanne
(00-32) (0) 12 - 45.40.59 (tel en fax)*

DRUKWERK.

AFZ.: NL 6215 GC 33 b.

Port betaald
Port payé
Maastricht
Pays-Bas